

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN: 2181-1342 (ONLINE)

№ S/4 (3) - 2023

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES
AND SOCIAL SCIENCES

ЭЛЕКТРОН ЖУРНАЛ

ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ

ELECTRONIC JOURNAL

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

Махсус сон

№ 5/4 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат ҳавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васида Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш

ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодида Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Crossref DOI:

Таҳририят Crossref DOI нинг расмий аъзоси ҳисобланади ва 10.47.390 DOI префиксига эга. Ҳар бир нашр ва илмий мақолага индивидуал Crossref DOI рақами берилади.

Google Scholar

Журнал Google Scholar (Академия) да индексацияланади.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com
Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Аббасов Беҳзод Бахтиёрович

1946 – 1965 ЙИЛЛАРДА ФАРҶОНА ВОДИЙСИДА ИРРИГАЦИЯ ВА МЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИ
ҲАМДА АҲОЛИНИ ЯНГИ ЎЗЛАШТИРИЛГАН ЕРЛАРГА КЎЧИРИШНИНГ
БОШЛАНИШИ 10-21

Бабалжанов Хасан Бахтиёрович

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ДАВРИДА ЎЗБЕКИСТОНДА ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ
ТАЪМИНОТИДА ТОМОРҚА ХЎЖАЛИКЛАРИНИНГ ЎРНИ 22-27

Саидбобоева Гулзора Нематжоновна

ГОЭЛРО РЕЖАСИ ВА УНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ҲУДУДИДА АМАЛГА ОШИРИЛИШИ 28-36

Rasulov Ma'murjon Foziljonovich

O'ZBEKISTONDA XALQARO SAYYONLIKNI RIVOJLANTIRISHDA MADANIY MEROS
OBJEKTLARINING O'RNI 37-42

Жиянбекова Шарофат Абдикахаровна

A.C. ПУШКИН НОМИДАГИ САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ КУТУБХОНА МАРКАЗИНИНГ ТАШКИЛ
ЭТИЛИШИ ВА ШАКЛЛАНИШИ ТАРИХИ 43-51

Esonov Ziyodbek Yuldashevich

FARG'ONA VODIYSI QORAQALPOQLARI HUNARMANDCHILIGI TARIXIDAN 52-58

Фарманова Гульнара Комилевна

ИЗ ИСТОРИИ ПЕРВЫХ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ РАБОТ И ИССЛЕДОВАНИЙ НА
АФРАСИАБЕ 59-65

Turaev Sherzod Gulboy ugli

DESCRIPTION OF CHARACTERISTICS AND TYPES OF LIVESTOCK FARMING OF SURKHAN
OASIS IN B.H. KARMISHEVA RESEARCH 66-71

Сотиболдиев Файратжон Отамирзаевич

ИНТЕРНЕТНИНГ ТАЪЛИМ ТИЗИМИГА КИРИБ КЕЛИШИ ТАРИХИ: МУАММО ВА
ЕЧИМЛАР 72-78

Rasulov Azizkhon Mukhamadqodirovich

ЎЗБЕКИСТОННИНГ МУСТАҚИЛЛИК ДАВРИ ТАРИХИ МАНБАЛАРИНИНГ УМУМИЙ
ТАВСИФИ 79-90

Абдуллажанова Нигорахон Турдалиевна

БЕРУНИЙ ВА ИБН СИНО ҲАЁТИ ВА ИЛМИЙ МЕРОСИ ТАРИХШУНОСЛИГИДАН 91-95

Дониёров Носиржон Абдухолиқ ўғли

ЎЗБЕК ТИЛИ ВА ИМЛО СИЁСАТИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР ТАРИХИДАН 96-102

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Юлдашев Обиддин, Махлиё Мамбетқулова

ИСЛОМИЙ СУҒУРТА (ТАКАФУЛ) ВА УНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ 103-109

<i>Фозилов Умид Закирович</i> БОШҚАРУВ ХОДИМЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ОҚИЛОНА БАҲОЛАШ ТАШКИЛОТ БОШҚАРУВ ТИЗИМИ САМАРАДОРЛИГИНИНГ АСОСИ	110-118
<i>Shoyev Davronbek Axmadjonovich</i> BOSHQARISH SIFATINI OSHIRISHDA “MENEJMENT LABORATORIYASI”NI TASHKIL QILISHNING O‘RNI	119-125
<i>Орзукулова Зумрад Абдуҳолиқ қизи</i> ТРАНСПОРТ-ЛОГИСТИКА ХИЗМАТЛАРИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШНИНГ ТАШКИЛИЙ-ИҚТИСОДИЙ МЕХАНИЗМЛАРИ	126-133
<i>Djurakulov Shoxrux, Isaxonova Mohinur</i> O‘ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI	134-139
<i>Raxmatullayeva Feruza Azimovna, Sharobiddinov Ahrorbek Qosimjon o‘g‘li</i> YALPI HUDUDIY MAHSULOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI	140-146
<i>Ёдгорова Шахноза Хайридиновна</i> ЎЗБЕКИСТОНДА ВА ХОРИЖИЙ МАМЛАКАТЛАРДА ТЎҚИМАЧИЛИК САНОАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ТАЖРИБАЛАРИ	147-155
<i>Qurbonov Ma‘murjon G‘ayrat o‘g‘li</i> ASOSIY ISHLAB CHIQRISH KO‘RSATKICHLARINI TAKOMILLASHTIRISH USLUBIYATI	156-166
<i>Nurullayev Hoshimjon Hamidovich</i> BUXORO VILOYATINING NOMODDIY-MADANIY MEROSONING O‘ZBEKISTON TURIZMI RIVOJLANISHIDAGI ANAMIYATI	167-172
<i>Маматов Бахадир Сафаралиевич</i> РИВОЖЛАНГАН ВА РИВОЖЛАНАЁТГАН МАМЛАКАТЛАРНИНГ ПЕНСИЯ ТАЪМИНОТИ ТИЗИМИ ТАЖРИБАЛАРИ	173-188
<i>Ғойипназаров Санжар Баходирович</i> ИНСОН КАПИТАЛИНИ РАҚАМЛИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДРАЙВЕРЛАРИНИНГ ИНСТИТУЦИОНАЛ МОДЕЛИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	189-195
<i>Садинов Азиз Зиядуллаевич</i> ЧИҚИНДИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ҚАЙТА ИШЛАШНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ТЕХНОЛОГИК ЖАРАЁНЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	196-203
<i>Қурбонова Раҳима Жамшедовна, Мирзаева Ширин Нодировна, Хакимов Дамир</i> ИЖТИМОЙ КАПИТАЛНИ ЎЛЧАШДА ИЖТИМОЙ ТАРМОҚЛАР ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ РОЛИ	204-216
<i>Asatxodjayeva Shoira Shukurullayevna, Maxmudov Muxammadqodir Muzaffar o‘g‘li</i> YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA UNGA INVESTITSİYALARNI YO‘NALTIRISH ZARURIYATI	217-222

Исломов Алишер Бахтиёр ўғли
БУХГАЛТЕРИЯ АУТСОРСИНГ ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТИШДА ПРОФЕССИОНАЛЛИКНИ
ТАЪМИНЛАШ 223-229

Agzatova Nargiza Garurovna
SPECIFICS OF ETHNOGRAPHIC TOURISM AND ETHNIC TOURISM IN UZBEKISTAN 230-237

Муродова Дилноза Чориевна
ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ БЎЙИЧА ХОРИЖ
ТАЖРИБАСИ ВА УНИНГ АМАЛИЙ АҲАМИЯТИ 238-245

Khodjaeva Shodiyabonu Abitdjanovna
QISHLOQ XO'JALIGIDA AGROMARKETING TIZIMINING AHAMIYATI VA UNING
FUNKSIYALARI 246-250

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Нуруллаева Зулхумор Сидаматовна
МИЛЛИЙ ВА УМУМИНСОНИЙ МАДАНИЯТ ТИЗИМИДА МАҚОМ САНЪАТИНИНГ
ЎРНИ 251-259

Ibroximov Sarvar Mo'yudinjon o'g'li
IJTIMOIY-GUMANITAR VA MUTAXASSISLIK FANLARNI INNOVATSION PEDAGOGIK
TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH ORQALI TALABALARDA FUQAROLIK POZITSIYASINI
TAKOMILLASHTIRISH 260-265

Yuldashev Ibroxim To'uchiyevich
MOVAROUNNAHR VA XUROSONDA MINIATYURA SAN'ATINING ADABIYOT BILAN O'ZARO
UYG'UNLIGI VA G'OYAVIY ESTETIK VA AXLOQIY TASAVVURLARINING
MUSHTARAKLIGI 266-271

Khamdamova Sitora Safarovna
MARKAZIY OSIYO XALQLARI TARIXIY TARAQQIYOTIDA KROSS-MADANIYATINING O'ZIGA
XOSLIGI 272-277

Абдуллаев Джасур Абдиваит ўғли
ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ КЛАССИФИКАЦИИ КАЧЕСТВ СОВЕРШЕННОГО
ЧЕЛОВЕКА 278-283

10.00.00 - ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Xasanov Akbarjon Abdurashidovich
O'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA MILLIY KONSEPTOSFERANI VOQELANTIRUVCHI LINGVISTIK
BIRLIKLAR BO'YICHA AMALGA OSHIRILGAN TADQIQOTLAR 284-292

Qurbonova Muharram Jurabekovna
XURSHID DAVRON SHE'RIYATINING TIL XUSUSIYATLARI 293-297

Сафарова Замира Рустамовна
ИНГЛИЗЧА ФРАЗЕОЛОГИЗМЛАР ТАРКИБИДАГИ ИНСОН НОМЛАРИНИНГ ЭТИМОЛОГИК
ТАСНИФИ 298-304

Gubaydullin Artur Faridovich
THE NUANCES OF HUMOR TRANSLATION IN TERRY PRATCHETT'S 'GOOD OMENS' 305-313

Tuxtayeva Dildora Zokirovna, Baxtiyorova Malikabonu Shavkat qizi
E TEL LILIAN VOYNICHNING "SO'NA" ASARIDA BOSH QAHRAMONLAR DINAMIKASI ... 314-318

Seytnazarova Injayim Erjanovna
TILEWBERGAN JUMAMURATOV ASARLARIDA UNDA LMALARNING USLUBIY
QO'LLANILISHI 319-325

Асадова Дилбархон
ЎРХОН ПАМУҚНИНГ "ҚОРА КИТОБ" РОМАНИДА "ЎЗЛИКНИ ИЗЛАШ" МОТИВИ 326-342

Khusanov Eldor Davlat o'g'li
BUYUK BRITANIYA VA AMERIKA INGLIZ SHEVALARINING O'XSHASH VA FARQLI
JIHATLARI 343-348

12.00.00 - ЮРИДИК ФАНЛАР

Утемурагов Махмут Ажимурагович
ЖАМИЯТДА ХУҚУҚИЙ ОНГ ВА ХУҚУҚИЙ МАДАНИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ – ХУҚУҚИЙ
ДЕМОКРАТИК ДАВЛАТ БАРПО ЭТИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ 349-355

Шымбергенова Улзада
ТЕРГОВ ҲАРАКАТЛАРИДА ВОЯГА ЕТМАНЛАРНИНГ ХУҚУҚ ВА МАНФААТЛАРИНИ
ҲИМОЯ ҚИЛИШДА ПЕДАГОГ (ПСИХОЛОГ)НИНГ РОЛИНИ
ТАКОМИЛЛАШТИРИШ 356-362

Полвонов Нажмиддин Аслиддинович
ЖИНОЯТ ПРОЦЕССИДА МОЛ-МУЛКНИ МУСОДАРА ҚИЛИШ МАҚСАДИ ВА УНИНГ ЎЗИГА
ХОС ЖИҲАТЛАРИ ТАҲЛИЛИ 363-372

Мирзаев Шухрат Шавкатович
КАТЕГОРИЯ «ДЕЙСТВИЕ ПРАВА»: ПОНЯТИЕ, СУЩНОСТЬ И ПРЕДЕЛЫ 373-382

Муҳаммадиев Сарвар Асқар ўғли
"ЖИНОЯТ НАТИЖАСИДА ЕТКАЗИЛГАН ЗАРАРНИ УНДИРИШДА РАҚАМЛАШТИРИШ
ИМКОНИАТЛАРИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ МАСАЛАЛАРИ" 383-392

Махмудов Суннат Азим ўғли
ЖИНОЯТ ИШИНИ ТУГАТИШ АСОСИ СИФАТИДА ЯРАШУВ ВА ХУСУСИЙ АЙБЛОВНИНГ
ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ 393-399

13.00.00 - ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

Farrux Axmedov
XALQARO TAJRIBALAR ASOSIDA KURASHNI RIVOJLANTIRISH 400-409

Музафарова Саодат Хайдаровна
ЎРТА АСРЛАР ШАРҚ АЛЛОМАЛАРИ МАЪНАВИЙ МЕРОСИДА МУСИҚА ВА УНИНГ
ЭСТЕТИК АҲАМИЯТИ 410-415

<i>Xaydarova Iroda Nizomiddinovna</i> BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARI TALAFFUZINI TAKOMILLASHTIRISH NUQTAYI NAZARIDAN 2020-2021 O'QUV YILI FAN DASTURLARI VA MATERIALLARI TAHLILI ...	416-421
<i>Шукурова Нафиса Алишеровна</i> ЗАМОНАВИЙ ВОЛЕЙБОЛГА ХОС ҲИМОЯ ҲАРАКАТЛАРИНИ МОДЕЛЛАШТИРИЛГАН ТАРТИБДА ШАКЛЛАНТИРИШ	422-427
<i>Nigmanov Bori Botirovich</i> FUTBOLCHILARNI TAKTIK TAYYORLASHDA HARAKATLI O'YINLARNING AHAMIYATI	428-433
<i>Муродова Дурдона Раимжон қизи</i> БЎЛАЖАК МУСИҚА ТАЪЛИМИ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ БАДИИЙ-ЭСТЕТИК КОМПЕТЕНТЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ИННОВАЦИОН ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯСИ	434-438
<i>Axmedov Alisher Nosir o'g'li</i> ANSAMBL BILAN ISHLASH METODLARI VA TAMOYILLARI	439-447
<i>Saparboyeva Dilshoda Sobir qizi</i> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA INSON QADRINI ULUG'LASH MADANIYATINI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARI	448-452
<i>Mansurbekova Feruza Gayratovna</i> BOLALAR XORLARI BILAN ISHLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	453-456
<i>Xodjayev Bolta Qurbonovich, Xojiyeva Matluba Shukurovna</i> O'QITUVCHI MEHNATNI ILMIY ASOSDA TASHKIL ETISH YO'LLARI	457-465
<i>Atamuratova Munira</i> O'ZBEK GURUHLARIDA INGLIZ TILINI XORIJIY TIL SIFATIDA O'QITISHDA MADANIY ASPEKTDAN FOYDALANISHGA OID ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA INTERFAOL METODLAR TAVSIFI	466-471
<i>Нурилло Эминов</i> ХОРАЗМ ДОСТОНЛАРИНИНГ МОҲИР ИЖРОЧИСИ ОТАХОН МАТЁҚУБОВНИНГ ИЖОДИГА БИР НАЗАР	472-476

08.00.00-Иқтисодиёт фанлари

Садинов Азиз Зиядуллаевич
Тошкент давлат иқтисодиёт университети
(3-курс докторанти)
<https://orcid.org/0000-0003-0387-7345>
azizsadinov1909@gmail.com
[+998946926809](tel:+998946926809)

ЧИҚИНДИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ҚАЙТА ИШЛАШНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ТЕХНОЛОГИК ЖАРАЁНЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

Аннотация. Ушбу мақолада чиқинди маҳсулотларини қайта ишлаш тизимининг замонавий технологиялар ҳолати ва таҳлили асосида зарур маҳсулотларни яратиш ва ишлаб чиқиш усуллари, шунингдек, автоматлаштирилган бошқарув тизимини такомиллаштиришнинг янги механизмини амалий қўллаш, рақамли технологияларни самарали ёритиш ва иқтисодий трансформацияга жалб қилиш масалалари муҳокама қилинади.

Калит сўзлар: Чиқиндилар, замонавий технологиялар қайта ишлаш, технологиялар.

Садинов Азиз Зиядуллаевич
Ташкентский государственный
экономический университет
(аспирант 3 курса)
<https://orcid.org/0000-0003-0387-7345>
azizsadinov1909@gmail.com
[+998946926809](tel:+998946926809)

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ ПРИ ОРГАНИЗАЦИИ ПЕРЕРАБОТКИ ОТХОДОВ

Аннотация. В данной статье рассматриваются методы создания и развития необходимых продуктов на основе состояния и анализа современных технологий системы переработки отходов, а также практическое применение нового механизма совершенствования автоматизированной системы управления, эффективного освещения цифровых технологий. и вопрос об участии в экономических преобразованиях.

Ключевые слова: Отходы, современные технологии переработки, технологии.

Sadinov Aziz Ziyadullaevich
Tashkent State University of Economics
(3rd year doctoral student)
Sadinov Aziz Ziyadullaevich
<https://orcid.org/0000-0003-0387-7345>
azizsadinov1909@gmail.com
[+998946926809](tel:+998946926809)

IMPROVEMENT OF TECHNOLOGICAL PROCESSES IN THE ORGANIZATION OF PROCESSING OF WASTE PRODUCTS

Abstract. This article discusses the methods of creating and developing the necessary products based on the status and analysis of modern technologies of the waste processing system, as well as the practical application of a new mechanism for improving the automated management system, the effective illumination of digital technologies and the involvement of economic transformation.

Key words: Waste, modern technologies recycling, technologies.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3SI4Y2023N24>

Кириш. Дунёда ҳар куни 3,5 миллион тоннадан ортиқ қаттиқ маиший чиқинди ишлаб чиқарилади. Сўнгги ўн йилликда дунёнинг барча мамлакатларида шаҳар ахлатлари кўринишидаги қаттиқ маиший чиқиндилар миқдори кескин ортиб, жон бошига ўртача йилига 150–300 кг дан тўғри келади. Чиқиндаларнинг миқдорининг йиллик ўсиши 3% дан кам эмас, баъзи мамлакатларда еса 1% ни ташкил қилади.

Барча саноат чиқиндилари ва тегишли технологиялар нисбатан экологик тоза ва экологик хавfli турларга бўлинади. Шунинг учун ҳар бир турдаги чиқиндиларнинг ўзига хос оптимал технологияси мавжуд. Саноат чиқиндиларидан фойдаланиш технологиялари экологиядан бошланади - биринчи навбатда, улар радиоактив чиқиндилар даражасини аниқлайдилар. Кейин уларнинг кимёвий, таркиби ва ҳажми аниқланади. Шундан кейингина улардан мумкин бўлган маҳсулот турлари ва мумкин бўлган истеъмолчилар аниқланади. Улар прототип ва аналоги бўлиб, ишлаб чиқилган маҳсулотга эга бўлиши керак бўлган хусусиятларни аниқлайдилар.

Адабиётлар таҳлили. Қаттиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлашни бошқариш дастурларини шакллантириш масалалари А.К. Голубин, В.В. Девяткин, Л.Я. Шубов ва бошқалар томонидан илмий асосида ўрганилган. Бугунги кунга қадар минтақавий ривожланишнинг барқарорлигини таъминлаш, ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқинди жараёнларини такомиллаштириш бўйича кўплаб тадқиқотлар олиб борилганига қарамай, муаммони ҳал этишда илмий жиҳатдан комплекс ёндашув мавжуд эмас. Дунёда ушбу бозор сегментини самарали бошқаришнинг асосланган усуллари ва механизмлари ишлаб чиқилмаган. Ушбу ҳолатлар диссертация тадқиқоти мавзусини танлашни, шунингдек унинг мақсади ва вазифаларини белгилаб берди. Ҳозирги пайтда Ўзбекистон олимларидан С.С.Ғуломов, Б.Ю.Ходиев, Б.А.Бегалов, А.Н. Арипов, Т.К. Иминов, М.А. Маҳкамова, Ҳ.А. Мухитдиновларнинг ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш соҳасининг юқори даражасида ўрни.

Рақамли иқтисодиёт - бу хўжалик фаолиятини юритиш бўлиб, бунда ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатишдаги асосий омил рақамлар кўринишидаги маълумотлар бўлиб, катта ҳажмдаги ахборотларни қайта ишлаш ва шу қайта ишлаш натижасини таҳлил қилиш ёрдамида ҳар хил турдаги ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатиш, технологиялар, қурилмалар, сақлаш, маҳсулотларни етказиб беришда олдинги тизимдан самаралироқ ечимлар татбиқ қилишдир. Бошқача қилиб айтганча, рақамли иқтисодиёт бу онлайн хизматлар кўрсатиш, электрон тўловлар амалга ошириш, интернет савдо, краудфандинг ва бошқа турдаги соҳаларни рақамли компьютер

технологияларини ривожланиши билан боғланган фаолиятдир. Фикримизча рақамли иқтисодиёт – иқтисодий ресурслар тақчиллиги шароитида рақамли технологиялар ёрдамида амалга ошириладиган ва бошқариладиган иқтисодий фаолият. Ҳар қандай иқтисодий тизим олдида турган асосий муаммо бу ресурслар тақчиллиги билан боғлиқ рақамли иқтисодиётда ҳам асосий эътибор ушбу муаммони ҳал қилишга қаратилмоғи лозим.

Тадқиқот методологияси. Чиқинди маҳсулотларни қайта илашда рақамли технологиялар асосида янги маҳсулотларни яратиш жараёнларини такомиллаштириш бўйича иқтисодиётдаги ўрнини белгилаб бериш ва замонавий технологиялардан фойдаланиш усуллари дир. Яқунда мантиқавий хулоса, илмий абстракция методлари орқали хулоса ва таклифлар ишлаб чиқилган.

Таҳлил ва натижалар муҳокамаси. Биламизки бугунги кунда дунёда чиқиндилар долзарб муаммога айланиб бормоқда шунинг учун ҳудудларда чиқинди маҳсулотларни қайта ишлашда ягона маълумотлар базасини шакиллантириш ва уни ривожланириш йўллари курсатиб берилган;

ҳудудларда чиқинди маҳсулотларни қайта ишлайдиган компанияларнинг ахборот марказида ишлаб чиқиш ва ундан оптимал фойдаланиш бўйича тавсиялар берилган;

Ахборот-коммуникация технологияларини жорий қилиш асосида иқтисодий самарадорлик ҳисоблаб чиқилган.

Маҳсулотларнинг талаб қилинадиган хусусиятларига эришиш учун сунъий интеллектнинг компьютер дастурлари усуллари ва технологиялари мажбурий равишда қўлланилади. Уларнинг ёрдами билан чиқиндиларни йўқ қилиш технологиясининг математик модели қурилиб: аниқ технологик параметрлар, зарур жиҳозлар ҳисоблаб чиқилади. Кутилаётган экологик, техник ва иқтисодий самара, технологияни жорий қилиш жойи ва маҳсулот истеъмолчилари аниқланади. Шундан кейингина улар жисмоний моделлаштиришни бошлайдилар - лаборатория намуналарини ишлаб чиқариш ва уларнинг хусусиятларини аниқлаш, патент даражасидан ошиб кетадиган хусусиятларга эришиш учун оптимал технологик параметрларни танланади. Назорат намуналарини олгач, улар патент олиш учун ариза бериб ушбу ихтирони ишлаб чиқаришга жорий этиш йўллари қидирадилар [1].

Бошқа тармоқлардан катта тоннали чиқиндилардан фойдаланган ҳолда қурилиш материаллари ишлаб чиқариш учун хом ашё олиш мақсадида чиқиндилардан фойдаланиш мумкин.

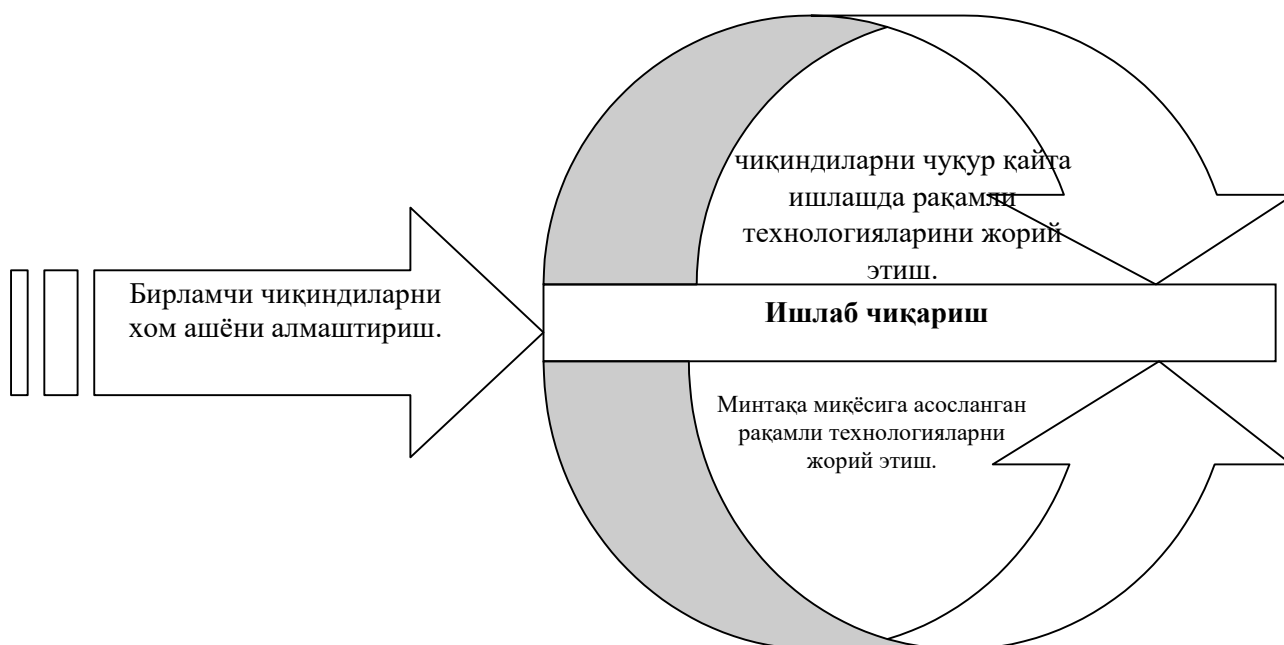
- чиқиндилардан, ҳудудни режалаштириш, йўллари тўлдириш ва бошқалар учун фойдаланиш;

- қишлоқ хўжалигида чиқиндилардан ўғит ёки мелиорация воситаси сифатида фойдаланиш;

- чиқиндисиз, экологик тоза технологиялардан фойдаланган ҳолда янги турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун иккиламчи ресурслар сифатида хом ашё ва чиқиндиларни комплекс қайта ишлаш;

Келинг, ушбу технологияларни батафсил кўриб чиқайлик. Ландшафтнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш учун чиқиндилардан фойдаланиш. Тоғ-кон саноатида фойдали қазилмаларни қазиб олиш жараёнида кўп миқдорда чиқинди жинслар ҳосил

бўлади. Шундай қилиб, 1 тонна кўмир қазиб олинганда 2-4 тонна тоғ жинслари ва тахминан 0,5-0,8 тонна бойитиш чиқиндилари ҳосил бўлади. 1 тонна руда қазилганда чиқиндихоналарда 0,5–0,8 тонна чиқинди жинслар қолади. Тоғ-кон саноати чиқиндиларининг атиги 10% га яқини мелиоратив ва йўлларни тўлдириш учун ишлатилади [2-3]. Қурилиш материаллари саноатида чиқиндилардан фойдаланиш. Бу саноатда ҳар йили 3 миллиард тоннага яқин хомашё – қум, гил, оҳактош ва бошқа чўқинди ва магматик жинслар қайта ишланади. Бундан ташқари, бу ерда бошқа саноат тармоқларининг қарийб 300 миллион тонна турли чиқиндилари – домна ва пўлат эритиш шлаклари, рангли металлургия шлаклари, энергетика саноатининг кул ва шлаклари, кимё ва атом саноати чиқиндилари ва бошқалар ишлатилади. Хом ашё ва ишлаб чиқариш чиқиндиларини комплекс қайта ишлаш, технологиялари чиқиндиларни ишлаб чиқариш ҳажмини минималлаштиришга йўналтирилган технологияларга асосланган бўлиши керак ва уни таркиби қўйидагича бўлиши керак (1.1-расм)

1.1-Расм: Чиқиндиларни ишлаб чиқариш ҳажмини минималлаштиришга йўналтирилган тенологиялар.

Чиқиндиларни қайта ишлаш технологиялари соҳасида бир компонентдан (битта турдаги чиқиндилардан) бошқаси билан биргаликда фойдаланилганда моҳияти икки ёки ундан ортиқ чиқиндиларни бир маҳсулотда бирлаштиришдан иборат бўлган мураккаб, композит технологияларга ўтиш мақсадга мувофиқдир. компонент якуний маҳсулотнинг керакли ижобий сифатига эришишга ёрдам беради [4].

Ишлаб чиқаришни такомиллаштириш ва корхона молиявий ҳолатини соғломлаштириш бўйича ишлаб чиқилган маҳсулотларни тadbирлар, тармоқда иқтисодий ислохотларни амалга ошириш бўйича биринчи навбатдаги вазифаларнинг бир қисмини қамраб олади ҳолос. Марказ фаолиятидаги ислохотларнинг кейинчалик чуқурлашуви, тармоқ иқтисодиётини монополиядан чиқариш ва эркинлаштириш бўйича муаммолар мажмуини ҳал этиш билан боғлиқ. Чиқиндилар транспортининг равақасини оптимал ташкил этиш ва назарот қилишда

рақамли технологияларни қўллаш алоҳида аҳамиятга эга бўлиб, уни қуйдагича схема орқали амалга ошириш мақсадга мувофиқ бўлади (1.11-расм)

1.2-расм. Бир нечта транспорт турларидан фойдаланган ҳолда чиқинди юкни етказиб беришда рақамли технологиялар орқали назорат қилиш схемаси

Шундай қилиб, Республика техноген тузилмаларнинг умумий захиралари 8 миллиард тоннадан ошди. Хом ашёдан комплекс фойдаланиш чиқиндисиз ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг зарурий шартидир. Ушбу ишлаб чиқариш технологияси қуйидагича:

- хом ашёни қазиб олиш;
- уни бирламчи ва иккиламчи хом ашёларга ажратиб бойитиш;
- алоҳида технологик линиялар учун бирламчи ва иккиламчи хом ашёлардан фойдаланиш;

- асосий ва иккиламчи маҳсулотлар ишлаб чиқариш. Натижавий ишлаб чиқариш чиқиндилари:

- атмосферада - чиқиндиларни ушлаш, чиқинди газларни тозалаш ва бошқалар.
- гидросферада – ёпиқ сув айланишида саноат сувларини тозалаш;
- литосферада - асосий ва иккиламчи ишлаб чиқариш чиқиндилари. Бу

чиқиндиларнинг барчаси чиқиндисиз технологиялардан фойдаланган ҳолда юқори сифатли янги экологик тоза маҳсулотлар ишлаб чиқаришга йўналтирилган. Саноат чиқиндиларини ахлатхоналарда, лой чиқиндиларида, полигонларда сақлаш, ер остига қўйиш бутунлай чиқариб ташланади. Юзаки ва чуқур ифлосланишига йўл қўйилмайди [5].

Иқтисодий ва маънавий жиҳатдан чиқиндисиз экологик тоза технологияларни жорий этиш ва мавжуд чиқиндилардан бутунлай чиқиндисиз корхоналарда юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун фойдаланиш катта рағбатлантирилмоқда. Маълумки, ҳар бир турдаги чиқиндилар учун ўзига хос, енг мақбул қайта ишлаш

технологияси мавжуд бўлиб, бу техноген чиқиндиларнинг юқори ўзига хослиги билан боғлиқ. Баъзи технологиялар асарларда батафсил берилган.

Чиқиндисиз технология ишлаб чиқариш технологияси бўлиб, унда барча хом ашё ва энергия циклда энг оқилона ва ҳар томонлама қўлланилади: "хом ашё - ишлаб чиқариш - истеъмол - иккиламчи ресурслар" ва атроф-муҳитга ҳар қандай таъсир унинг нормал ишлашини бузмайди.

Чиқиндисиз ишлаб чиқариш мезони унинг самарадорлиги (самарадорлик коэффициенти) ҳисобланади, яъни фойдали маҳсулот ва энергиянинг барча хом ашё ва барча истеъмол қилинадиган энергияга нисбати. Бир қатор саноат тармоқларида чиқиндисиз технологияларни жорий етиш қўйидагиларни талаб қилади. Ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларини тўплаш чиқиндиларни тўплаштириш деганда чиқиндиларнинг турлари ва турларининг хилма-хиллигини оқилона қисқартириш, оз сонли турларга қадар тушуриш керак. "Чиқиндиларни бошқариш" концепциясининг таърифига асосланиб, чиқинди оқимларини тўплаштириш уларни қайта ишлаш усуллари, шу жумладан уларни зарарсизлантириш ёки улардан фойдаланиш жараёнида технологик даврларнинг ўзига хос хусусиятларини белгилайди. Шундай қилиб, биз чиқиндиларни типлаштиришнинг қўйидаги асосий тамойилларини ажратиб кўрсатишимиз мумкин: чиқиндиларнинг хавfli синфларига кўра, уларнинг генезисига кўра, зарарсизлантириш ёки утилизация қилиш имконияти. Қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги қонунчилик базасини ва иқтисодий тартиботлар механизмларини такомиллаштириш, қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар кўрсатишнинг самарали ташкил этилишини таъминлаш мақсадида санитария жиҳатидан тозалашнинг моддий-техник базасини ва инфратузилмасини ривожлантириш, тўлов интизомини мустаҳкамлаш бу борада амалга ошириш керак бўлган ишлар жумласига киради [6].

Чиқинди маҳсулотларини қайта ишлашда замонавий технологиялар ижтимоий ишлаб чиқаришнинг барча жабҳаларида фаолият юритувчи барча турдаги маҳсулотларда қўлланилади. Технологияларининг энг устун ва аниқ афзалликлари тижорат ташкилотлар амалиётида пайдо бўла бошлади.

Умуман олганда рақамли технологиялар-бу маълумотларни бошқариш ва қайта ишлаш технологиясидир. Чиқинди маҳсулотларни сақлаш, ҳимоялаш, қайта ишлаш, каби амаллар устида ишлар олиб борилади. Рақамли технологиялар инсоният тараққиётининг турли босқичларида мавжуд бўлган бўлса-да, ҳозирги замон рақамли ва ахборотлашган жамиятининг ўзига хос хусусияти шундаки, цивилизация тарихида биринчи марта билимларга эришиш ва ишлаб чиқаришга сарфланадиган энергия, хомашё, материаллар ва моддий истеъмол буюмларига сарфланадиган харажатлардан устунлик қилмоқда, яъни Рақамли технологиялар мавжуд янги технологиялар орасида етакчи ўринни эгалламоқда. Рақамли технологияларининг индустрияси мажмуини компьютер, тизими, маълумотлар базаси ва у билан боғлиқ фаолият соҳалари ташкил қилади.

Бугунги кунда рақамли технологияларини шартли равишда сақловчи, рационаллаштирувчи ва яратувчи турларга ажратиш мумкин. Ҳозирги замон тараққиёти ҳамда ютуқлари фан ва инсон фаолиятининг барча соҳаларини рақамлаштириш зарурлигини кўрсатмоқда. Жамиятни рақамлаштириш деганда,

Рақамли иқтисодий ривожлантириш, мамлакат фан-техника тараққиётини, жамиятни демократлаштириш ва интеллектуаллаштириш жараёнларини жадаллаштиришни таъминлайдиган жамият бойлиги сифатида фойдаланиш тушунилади. Корхоналарда ишлаб чиқариш бошқаруви учун замонавий технологияларининг асосий вазифалари - керакли маълумотларни қидириш, тўплаш, қайта ишлаш, сақлаш, янги маълумотларни ишлаб чиқиш ва оптималлаштиришнинг турли хил муаммоларини ҳал этишдан иборатдир. Вазифа нафақат вақтни сарфлайдиган, мунтазам такрорланадиган, маълумотларни қайта ишлаш операцияларини танлаш ва автоматлаштириш, балки самарали бошқарув қарорларини қабул қилиш учун зарур бўлган янги маълумотларни олиш учун уларни қайта ишлаш орқали ҳам амалга оширилади [7].

Кейинги йилларда рақамли технологиялар ёрдамида корхоналарни бошқариш, бошқарувда сезиларли даражада имкониятларни яратмоқда, чунки улар барча даражадаги менежерларга ва корхоналарнинг раҳбарларига энг яхши ва муқобил бошқарув қарорларини қабул қилиш учун зарур бўлган иқтисодий ва ижтимоий қайта ишлаш ва таҳлил қилишнинг сўнгги усуллари билан таъминланиб келинмоқда. Бугунги кунда рақамли технологияларини бошқарувга татбиқ этиш харажатлари нафақат тўлаш, балки даромад олиш имконини ҳам бермоқда. Маълумки, йирик ғарбий корпорациялар корпоратив бошқарув тизимларини ишлаб чиқиш ва ривожлантириш учун ҳар йили йиллик айланма маблағларининг 1,5 дан 4 фоизи миқдорида сарфлайди. Рақамли технологиялар бошқа турдаги технологияларнинг функционал таркибий қисмлари (масалан, ишлаб чиқариш, ташкилий, ижтимоий) ва уларнинг интеллектуал ядроси ролини ўйнайди. Рақамли технологиялари ёрдамида корхоналарда ишлаб чиқариш учун объектни батафсил таҳлил қилиш, бошқарув вазифалари ва тузилмасини ўрганиш, шунингдек, ахборот оқимларини бошқаришни тақозо этади.

Хулоса. Биринчидан, рақамли технологияларда чиқинди маҳсулотларни қайта ишлаш ва ишлаб чиқариш тизими фаолиятида мавжуд муаммоларнинг ечимларини топиш учун унинг иқтисодий ва техник-технологик элементлари таркибини қайта ишлаш тамойиллар асосида, ҳамда ривожланишнинг такомиллаштириш орқали оптималлаштириш фундаментал тадқиқотлар олиб боришни тақозо этади.

Худудларда чиқиндиларни интеграциявий ва мослаштириш хусусиятларига эга бўлган бир қатор фундаментал ва амалий фан соҳалари мавжуд бўлиб, ишлаб чиқариш ва бошқарув ва инсон фаолиятининг бошқа кўпчилик турлари хусусиятлари ҳамда шароитларига энг мослашган илмий ёндашувлардан бири унинг тамойилларидир.

Иккинчидан, қайта ишлашда ва қўллашда корхоналар фаолияти самарадорлигини, уларнинг рақобатдошлигини ошириши, мувоффақият пойдеворини яратишга асос солиши мумкин. Бунинг учун корпоратив стратегияни қўллаб-қувватлаб туриш учун мўлжалланган, корхонанинг рақамли технологиялардан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқиш лозим.

Мутахассисларнинг фикрича рақамли технологиялар қўллашнинг асосий устунликлари ва мамлакатимиз корхоналари учун долзарблиги қуйидагилар:

- захиралар даражасини 30-50 фоизга камайтириш;
- маҳсулот ҳаракатланиш вақтини 25-45 фоизга қисқартириш;
- такрорий омбор ташишларини 1,5-2 маротаба қисқартириш;
- автомобилда ташиш харажатларини 7-20 фоизга, темир йўлда ташиш

ҳаражатларини 5-12 фоизга қисқартириш имконини беради.

Учинчидан, ҳисоб-китобларнинг кўрсатишича диссертацияда, кўриб чиқилган мисоллардаги мавжуд бўлган, асосий моддий ресурслар моддий оқимларининг тақсимотини яъни, жорий вақт даврида ходисаларнинг содир бўлиш қиймати, уларнинг илгари неча маротаба ва қайси вақтда содир бўлганига боғлиқ эмас, ва келажакка ҳам ўз таъсирини кўрсатмайди. Бундай ҳолат рақамли технологиялар ҳаракатини олдиндан билиш қийинлигини белгилайди. Бу билан кўпгина собиқ ва ҳозирги вақтда фаолият юритувчи юк жўнатувчи ва юк қабул қилиб олувчи пунктларнинг фаолият юритиши мунтазам бўлмаслиги мумкинлиги яна бир бор тасдиқланади. Бундай ҳодиса чиқиндиларни бошқаришнинг минтақавий тизимларини, ва улар хизмат кўрсатадиган тизимларнинг, интенсификация омилларини оптималлашишини олдиндан белгилайди.

Adabiyotlar / Литература / References:

1. Schwab K. World Economic Forum: The Global Competitiveness Report. Geneva: World Economic Forum, 2013
2. Gasanov T.A., Gasanov G.A. Digital economy as a new direction of economic theories "Journal of Regional Problems of Economic Transformation 2017
3. Bystrova Natalya., Vasilyevna Kaksimova. Electronic commerce and prospects for its development Innovative economy magazine: prospects for development and improvement 2018
4. Savchenko N.K., Shakirova Yu.K. E-commerce is an innovative form of doing business // Young scientist. -2017.-№5 –С.235-238.
5. Abdullaev M.K, "Peculiarities of enterprise development and use of information and communication technologies"
6. Scientific electronic journal of Economics and Innovative Technologies № May-June 2018
7. Umarov O.S. "Digital economy and its development trends" Scientific electronic journal of Economics and Innovative Technologies № May 3, 2018
8. Saatova L. "Ways of effective management of information and communication technologies in the innovative development of real sectors of the economy" Scientific electronic journal of Economics and Innovative Technologies №3 May-June 2018
9. Belova, J Mikeš, M Sherkuziyev, N Sherkuziyeva. "An Analytical Inflexibility of Surfaces Attached Along a Curve to a Surface Regarding a Point and Plane". Results in Mathematics, 76/2. Springer International Publishing, 2021/5.
10. Садинов А.З (ОАК) Чиқинди маҳсулотларни қайта ишлашда акт ёрдамида инновацион ривожланиш самарадорлигини ошириш. 04.12.2020 й., с.97-101. Academic Research in Educational Sciences Volume 1 | ISSUE 3 | 2020 ISSN: 2181-1385 Scientific Journal Impact Factor (SJIF) 2020: 4.804 Academic Research, Uzbekistan 97 www.ares.uz. 04.12.2020 й., с.97-101
11. Садинов А.З. Чиқинди маҳсулотларини қайта ишлаш жараёнларини акт ёрдамида такомиллаштириш // Аграр тармоқда инновацион иқтисодий ривожлантириш масалалари мавзусидаги Халқоро конференция. Самарқанд, 2021 йил 25-26 март.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

Махсус сон

№ 5/4 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).